

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ, KURIŲ SAVININKĖ AR DALININKĖ, TURINTI DAUGIAU
NEGU PUSĘ BALSŲ VISUOTINIAME DALININKŲ SUSIRINKIME, YRA
VALSTYBĖ AR SAVIVALDYBĖ, VADOVŲ IR DARBUOTOJŲ DARBO
APMOKĖJIMO
ĮSTATYMAS**

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė (toliau – viešoji įstaiga), vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio dydžius ir darbo apmokėjimo sąlygas.

2. Šis įstatymas netaikomas:

- 1) valstybinėms aukštosioms mokykloms;
- 2) valstybiniams mokslinių tyrimų institutams, veikiantiems kaip viešosios įstaigos;
- 3) asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė.

2 straipsnis. Viešosios įstaigos vadovo darbo užmokestis

1. Viešosios įstaigos vadovo darbo užmokestį sudaro:

1) pareiginė alga, kurią nustato visuotinis dalininkų susirinkimas sprendimu, jei valstybė ar savivaldybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime (toliau – visuotinis dalininkų susirinkimas), arba viešosios įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, jei viešosios įstaigos savininkė yra valstybė (toliau – viešosios įstaigos savininkė), arba savivaldybės meras, jei viešosios įstaigos savininkė yra savivaldybė (toliau – savivaldybės meras), pagal viešosios įstaigos visuotinio dalininkų susirinkimo arba viešosios įstaigos savininkės, arba savivaldybės mero patvirtintą vadovų darbo apmokėjimo sistemą;

2) papildoma darbo užmokesčio dalis, kuri priklauso nuo užsibrėžtų viešosios įstaigos veiklos tikslų įgyvendinimo ir (arba) viešosios įstaigos vadovui numatytų užduočių įvykdymo. Šie tikslai (mažėjančios administracinių ir (ar) viešųjų paslaugų teikimo laiko sąnaudos ir kiti tikslai) ir (arba) užduotys (susijusios su viešosios įstaigos vidaus administravimu bei veiklos efektyvumo didinimu) turi būti išreikšti konkrečiais veiklos rodikliais. Papildomos darbo užmokesčio dalies dydį, veiklos tikslus ir (arba) viešosios įstaigos vadovo užduotis bei veiklos rodiklius nustato visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras. Papildoma darbo užmokesčio dalis nustatoma ir išmokama vieną kartą, pasibaigus finansiniams metams ir patvirtinus finansinių ataskaitų rinkinius, atsižvelgiant į praėjusių finansinių metų viešosios įstaigos veiklos tikslų įgyvendinimo ir (arba) viešosios įstaigos vadovui numatytų užduočių įvykdymo rezultatus. Papildoma darbo užmokesčio dalis negali viršyti 30 procentų viešosios įstaigos vadovui praėjusiais finansiniais metais išmokėtos pareiginės algos sumos ir turi būti išmokama per mėnesį nuo finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo. Naujai įsteigtos viešosios įstaigos vadovui ar naujai priimtam viešosios įstaigos vadovui viešosios įstaigos veiklos tikslai ir (arba) viešosios įstaigos vadovo užduotys bei veiklos rodikliai nustatomi per vieną mėnesį nuo viešosios įstaigos vadovo priėmimo dienos. Jeigu viešosios įstaigos vadovo darbo viešąjoje įstaigoje pradžios data yra vėlesnė negu spalio 1 diena, jam viešosios įstaigos

veiklos tikslai ir (arba) viešosios įstaigos vadovo užduotys bei veiklos rodikliai einamiesiems kalendoriniams metams gali būti nenustatomi;

3) premija. Viešosios įstaigos visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras gali priimti sprendimą skirti viešosios įstaigos vadovui už išskirtinį jo indėlį įgyvendinant viešosios įstaigos veiklos tikslus arba pasiektus papildomus išskirtinius rezultatus, pasibaigus finansiniams metams ir patvirtinus finansinių ataskaitų rinkinius, premiją, kuri negali būti didesnė nei 4 viešosios įstaigos vadovo pareiginės algos dydžiai;

4) priemokos. Viešosios įstaigos visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras gali priimti sprendimą viešosios įstaigos vadovui skirti priemokas: už pavadavimą (jei raštu pavedama laikinai atlikti kito darbuotojo funkcijas); už papildomų užduočių, suformuluotų raštu, atlikimą (jei dėl to viršijamas įprastas darbo krūvis arba atliekamos pareigybės aprašyme nenumatytos funkcijos); už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą (jei padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, neviršijant nustatytos darbo laiko trukmės). Skiriamos priemokos dydį nustato visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras. Skiriama priemoka negali būti mažesnė kaip 10 procentų viešosios įstaigos vadovo pareiginės algos, o skiriamų priemokų, nurodytų šiame punkte, suma negali viršyti 80 procentų viešosios įstaigos vadovo pareiginės algos;

5) mokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, ar budėjimą. Už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą ar darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, viešosios įstaigos vadovui mokama Lietuvos Respublikos darbo kodekso 144 straipsnio 1–5 ir 7 dalyse nustatyta tvarka. Už budėjimą viešosios įstaigos vadovui mokama Darbo kodekso nustatyta tvarka.

2. Viešosios įstaigos vadovo darbo užmokestis skaičiuojamas taikant Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatytą pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį (toliau – pareiginės algos bazinis dydis).

3. Viešosios įstaigos vadovo pareiginė alga apskaičiuojama, šio įstatymo priede nustatytą pareiginės algos koeficientą padauginus iš pareiginės algos bazinio dydžio.

4. Visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras nustato viešųjų įstaigų vadovų darbo apmokėjimo sistemą, kurioje pagal šio įstatymo priedą detalizuojami viešųjų įstaigų vadovų pareiginės algos koeficiento nustatymo kriterijai (viešosios įstaigos kategorija, nustatyta pagal šio įstatymo 5 straipsnį, viešosios įstaigos veiklos kriterijai (veiklos pobūdis, veiklos ir (arba) sprendimų galiojimo ribos, veiklos mastas, žmogiškieji ištekliai, vadovo kompetencija ar kiti kriterijai) ir pagal kiekvieną kriterijų nustatyti konkretūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, jų peržiūrėjimo tvarka, premijų skyrimo kriterijai, priemokų skyrimo tvarka. Viešųjų įstaigų vadovų pareiginė alga turi būti peržiūrima ir keičiama vadovų darbo apmokėjimo sistemoje nustatyta tvarka.

3 straipsnis. Viešosios įstaigos darbuotojų darbo užmokestis

1. Viešųjų įstaigų darbuotojų darbo užmokestį sudaro:

1) pareiginė alga;

2) priemokos;

3) mokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, ar budėjimą;

4) premijos, skiriamos paskatinti darbuotoją už veiklos rezultatus, mokamos pagal darbovietėje taikomą darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą;

5) kitos darbo užmokesčio dalys, jei jų taikymas nustatytas viešosios įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimo sistemoje.

2. Viešosios įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas nustato viešojoje įstaigoje patvirtinta darbuotojų darbo apmokėjimo sistema, kuri nustatoma vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis.

3. Viešųjų įstaigų darbuotojų pareiginė alga nustatoma iš darbuotojų darbo apmokėjimo sistemoje pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo, kurio minimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai už nekvalifikuotą darbą negali būti mažesni negu viena Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga (toliau – MMA), o už kvalifikuotą darbą negali būti mažesni nei 1,1 MMA. Viešosios įstaigos darbuotojų maksimalus pareiginės algos koeficientas negali viršyti viešosios įstaigos vadovo maksimalaus pareiginės algos koeficiento, nustatyto šio įstatymo priede, išskyrus atvejus, kai pagal įstaigoje patvirtintą darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą, atsižvelgiant į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tam tikrų profesijų atstovų trūkumą Lietuvos Respublikos darbo rinkoje, darbuotojui numatoma didesnė pareiginė alga, bet ne daugiau nei 100 procentų didesnė už atitinkamai viešųjų įstaigų vadovų kategorijai nustatytą maksimalų pareiginės algos koeficiento dydį. Darbuotojų darbo apmokėjimo sistemoje, atsižvelgiant į šio įstatymo ir Darbo kodekso nuostatas, detalizuojami viešosios įstaigos pareigybių sąraše esančių pareigybių pareiginės algos koeficiento dydžio nustatymo kriterijai (darbo patirtis, išsilavinimas, veiklos sudėtingumas, atsakomybės ir savarankiškumo lygis, papildomų įgūdžių ar žinių, svarbių einamoms pareigoms, turėjimas, darbo sąlygos, ar kiti kriterijai) ir, atsižvelgiant į nurodytuosius kriterijus, nustatomi maksimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, pareiginės algos koeficientų intervalai konkrečioms pareigybėms. Darbuotojų darbo apmokėjimo sistemoje taip pat nustatomi priemonių, premijų ar kitų darbo užmokesčio sudedamųjų dalių dydžiai ir jų skyrimo tvarka. Viešųjų įstaigų darbuotojų pareiginė alga turi būti peržiūrima ir keičiama darbuotojų darbo apmokėjimo sistemoje nustatyta tvarka.

3. Viešosios įstaigos darbuotojų darbo užmokestis skaičiuojamas taikant pareiginės algos bazinį dydį, pareiginė alga apskaičiuojama, darbuotojų darbo apmokėjimo sistemoje numatytą pareiginės algos koeficientą padauginus iš pareiginės algos bazinio dydžio.

4. Viešosios įstaigos darbuotojui gali būti skiriamos priemonės: už pavadavimą (jei raštu pavedama laikinai atlikti kito darbuotojo funkcijas); už papildomų užduočių, suformuluotų raštu, atlikimą (jei dėl to viršijamas įprastas darbo krūvis arba atliekamos pareigybės aprašyme nenumatytos funkcijos); už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą (jei padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, neviršijant nustatytos darbo laiko trukmės). Skiriamos priemonės dydį nustato darbuotoją į pareigas priimančias asmuo. Skiriama priemonė negali būti mažesnė kaip 10 procentų darbuotojo pareiginės algos, o skiriamų priemonių, nurodytų šiame punkte, suma negali viršyti 80 procentų darbuotojo pareiginės algos.

5. Už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą ar darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, viešosios įstaigos darbuotojams mokama Darbo kodekso 144 straipsnio 1–5 ir 7 dalyse nustatyta tvarka. Už budėjimą viešosios įstaigos darbuotojams mokama Darbo kodekso nustatyta tvarka.

6. Darbdavio lygmens ir darbovietės lygmens kolektyvinėje sutartyje gali būti numatytos palankesnės darbuotojų apmokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą bei budėjimą sąlygos.

4 straipsnis. Mokėjimas už dalyvavimą paramos teikimo arba vystomojo bendradarbiavimo projektuose

1. Viešosios įstaigos vadovui ar darbuotojui gali būti mokama už dalyvavimą viešosios įstaigos, kurioje jis eina pareigas, ar kitos valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos įgyvendinamuose projektuose, taip pat veikloje, atliekamoje pagal viešosios įstaigos sudarytas bendradarbiavimo sutartis su tarptautinėmis ar remiantis Europos Sąjungos teisės aktais įsteigtomis institucijomis (toliau – veikla pagal bendradarbiavimo sutartis), jeigu šie projektai ar veikla turi konkrečius ir išmatuojamus tikslus, suderinamus su viešosios įstaigos

veiklos tikslais, ir jiems nustatytas įgyvendinimo terminas ir numatytas atskiras biudžetas. Už dalyvavimą Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių, Lietuvos arba bendrai finansuojamuose paramos teikimo ir (arba) Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektuose ar veikloje pagal bendradarbiavimo sutartis iš Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių lėšų mokama projektų ar bendradarbiavimo sutartyse nustatytomis sąlygomis (pagal įkainius). Jei sąlygos (ir įkainiai) nenustatyti, mokėjimo už dalyvavimą įgyvendinant projektus ar veikloje pagal bendradarbiavimo sutartis įkainius viešosios įstaigos vadovui nustato viešosios įstaigos dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras, o viešosios įstaigos darbuotojui viešosios įstaigos vadovas.

2. Už laiką, kurį viešosios įstaigos vadovas ar darbuotojas dalyvauja įgyvendinant projektus ar veikloje pagal bendradarbiavimo sutartis, už kurį mokama šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, darbo užmokestis iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų viešosios įstaigos vadovui ar darbuotojui nemokamas.

5 straipsnis. Viešosios įstaigos kategorija

1. Viešosios įstaigos kategoriją nustato visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras rašytiniu sprendimu, atsižvelgdami į viešosios įstaigos veiklos pobūdį.

2. Viešosios įstaigos skirstomos į:

- 1) I kategorijos – viešojo įstaiga, turinti viešojo administravimo įgaliojimus;
- 2) II kategorijos – kitos viešosios įstaigos.

6 straipsnis. Iš viešosios įstaigos lėšų mokamos materialinės pašalpos

Tiesioginis vadovas viešosios įstaigos darbuotojui, o visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras viešosios įstaigos vadovui, gali priimti sprendimą iš viešosios įstaigos lėšų skirti iki 5 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio materialinę pašalpą, jei materialinė būklė sunki dėl jų pačių ligos, artimųjų giminių, sutuoktinio, partnerio (kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka), sugyventinio, jo tėvų, vaikų (įvaikių), brolių (įbrolių) ir seserų (įseserių), taip pat išlaikytinių, kurių globėjais ar rūpintojais įstatymų nustatyta tvarka yra paskirti viešosios įstaigos vadovai ar darbuotojai, ligos ar mirties, stichinės nelaimės ar turto netekimo, jeigu yra rašytinis viešosios įstaigos vadovo ar darbuotojo prašymas ir pateikti atitinkami tai patvirtinantys dokumentai. Mirus viešosios įstaigos vadovui ar darbuotojui, materialinė pašalpa išmokama jo šeimos nariams, jeigu yra mirusio viešosios įstaigos vadovo ar darbuotojo šeimos nario (narių) rašytinis prašymas ir pateikti tai patvirtinantys reikalingi dokumentai.

7 straipsnis. Informacijos apie darbo užmokestį skelbimas ir teikimas

1. Viešojo įstaiga, kasmet, kai visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras, viešosios įstaigos vadovui nustato šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytus viešosios įstaigos veiklos tikslus ir (arba) viešosios įstaigos vadovui keliamas užduotis, veiklos rodiklius, nuo kurių priklausys viešosios įstaigos vadovui skiriamos papildomos darbo užmokesčio dalies dydis, bei įgyvendintus praėjusių metų veiklos rodiklius, šią informaciją viešai paskelbia savo interneto svetainėje tuo pačiu metu, kai skelbia viešųjų įstaigų vadovų ir darbuotojų darbo užmokesčio dydžius Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija turi teisę iš valstybės institucijų, kurios įgyvendina viešosios įstaigos savininko ar dalininko, turinčio daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, teises ir pareigas, bei savivaldybių institucijų arba savivaldybės administracijos gauti informaciją apie šio įstatymo įgyvendinimą (viešųjų įstaigų kategoriją, viešųjų įstaigų vadovų pareiginės algos dydį, paskirtos papildomos darbo užmokesčio dalies dydį, premiją (jos dydį ir paskyrimo datą), priemokas (jų dydžius ir

paskyrimo datas), papildomai darbo užmokesčio daliai nustatyti taikytus veiklos rodiklius, viešosios įstaigos vadovui nustatytas užduotis ir jų įvykdymo rezultatus, viešosios įstaigos veiklos tikslus).

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2, 3 ir 8 dalis, įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.
2. Viešosios įstaigos dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras iki šio įstatymo įsigaliojimo turi nustatyti viešosios įstaigos kategoriją, pagal tai parengti ir patvirtinti vadovų darbo apmokėjimo sistemas.
3. Viešosios įstaigos vadovas iki šio įstatymo įsigaliojimo, vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, patvirtina, o jei viešojoje įstaigoje yra galiojanti darbuotojų darbo apmokėjimo sistema, peržiūri ir prireikus pakeičia, darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.
4. Jei viešosios įstaigos vadovui iki šio įstatymo įsigaliojimo nebuvo nustatyti konkretūs viešosios įstaigos veiklos tikslai ir (arba) viešosios įstaigos vadovo užduotys, veiklos rodikliai, visuotinis dalininkų susirinkimas arba viešosios įstaigos savininkė, arba savivaldybės meras šiuos rodiklius turi nustatyti iki 2024 m. sausio 31 d.
5. Įsigaliojus šiam įstatymui, viešosios įstaigos vadovo pareiginės algos koeficientai ir darbuotojų bazinis darbo užmokestis (jei jį skaičiuojant buvo taikomas pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis) perskaičiuojami, viešosios įstaigos vadovo ir darbuotojų iki šio įstatymo įsigaliojimo gautą pareiginę algą padalijant iš Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatyto pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio. Gautas koeficientas apvalinamas viešosios įstaigos vadovo ar darbuotojo naudai iki šimtųjų dalių. Tais atvejais, kai skaitmuo po paskutinio skaitmens, iki kurio apvalinama, yra didesnis už 0, prie paskutinio skaitmens pridedamas vienetas. Įsigaliojus šiam įstatymui, viešųjų įstaigų vadovams iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga ir darbuotojams taikytas bazinis darbo užmokestis negali būti sumažinti tol, kol jie eina tas pačias pareigas.
6. Jei, įsigaliojus šiam įstatymui, 2023 metais nustatyta viešosios įstaigos vadovui ir pavaduotojams mėnesinės algos kintamoji dalis už 2022 metus pasiektus viešosios įstaigos veiklos rezultatus liko neišmokėta, ji apskaičiuojama pagal mėnesinės algos pastoviosios bei kintamosios dalies dydžius, nustatytus iki šio įstatymo įsigaliojimo, ir mokama iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusia tvarka.
7. Mėnesinės algos kintamoji dalis už 2023 metais pasiektus viešosios įstaigos veiklos rezultatus apskaičiuojama pagal mėnesinės algos pastoviosios bei kintamosios dalies dydžius, nustatytus iki šio įstatymo įsigaliojimo, ir išmokama vieną kartą šiame įstatyme nustatyta papildomos darbo užmokesčio dalies išmokėjimo tvarka.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar
dalininkė, turinti daugiau negu
pusę balsų visuotiniame dalininkų
susirinkime, vadovų ir darbuotojų
darbo apmokėjimo įstatymo
priedas

**VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VADOVŲ PAREIGINĖS ALGOS
KOEFIICIENTAI**

(pareiginės algos (atlyginimo) baziniais dydžiais)

Viešųjų įstaigų kategorijos	Viešųjų įstaigų vadovų pareiginės algos koeficientai
I	2–3,9
II	1,1–3
